

目次

目次	I
前言	1
澎湖的地理環境	1
澎湖多樣化的生態環境	3
貝類分類系統演替	7
謝辭	8
貝類各部位說明	9

澎湖的貝類介紹

多板綱 Polyplacophora	11	白肋蜆螺 <i>Nerita plicata</i>	34
石鱉科 Chitonidae	11	玉女蜆螺 <i>Nerita polita</i>	35
海膽石鱉 <i>Acanthopleura spinosa</i>	11	蘭富蜆螺 <i>Nerita rumphii</i>	36
大駝石鱉 <i>Liolophura japonica</i>	12	花圓蜆螺 <i>Nerita squamulata</i>	37
薄石鱉科 Ischnochitonidae	13	高腰蜆螺 <i>Nerita striata</i>	38
薄石鱉 <i>Ischnochiton comptus</i>	13	粗紋蜆螺 <i>Nerita undata</i>	39
腹足綱 Gastropoda	14	壁蜆螺 <i>Septaria porcellana porcellana</i>	40
海鹿科 Aplysiidae	14	笠螺科 Patellidae	41
大海鹿 <i>Aplysia kurodai</i>	14	斗笠螺 <i>Cellana grata</i>	41
眼斑海鹿 <i>Aplysia oculifera</i>	15	龜甲笠螺 <i>Cellana testudinaria</i>	42
裂螺科 Fissurellidae	16	花笠螺 <i>Cellana toreuma toreuma</i>	43
草花透孔螺 <i>Diodora suprapunicea</i>	16	大星笠螺 <i>Patella optima</i>	44
鮑螺科 Haliotidae	17	雉螺科 Phasianellidae	45
盤鮑螺 <i>Haliotis discus</i>	17	雉螺 <i>Phasianella solida</i>	45
九孔螺 <i>Haliotis diversicolor</i>	18	鐘螺科 Trochidae	46
瘤鮑螺 <i>Haliotis varia</i>	19	台灣鐘螺 <i>Calliostoma formosense</i>	46
蓮花青螺科 Lottiidae	20	黑鐘螺 <i>Chlorostoma argyrostoma</i>	47
鴨青螺 <i>Lottia dorsuosa</i>	20	argyrostoma	47
雜斑蓮花青螺 <i>Lottia luchuana</i>	21	小草莓鐘螺 <i>Clanculus margaritarius</i>	48
細彫蓮花青螺 <i>Lottia tenuisculpta</i>	22	草蓆鐘螺 <i>Monodonta labio labio</i>	49
花青螺 <i>Notoacmea schrenckii schrenckii</i> ..	23	黑草蓆鐘螺 <i>Monodonta neritoides</i>	50
射線青螺 <i>Patelloida striata</i>	24	扭鐘螺 <i>Monodonta perplexa</i>	51
鵝足青螺 <i>Patelloida saccharina</i>	25	臍孔黑鐘螺 <i>Omphalius nigerrima</i>	52
蜆螺科 Neritidae	26	馬蹄鐘螺 <i>Tectus niloticus maximus</i>	53
金口石蜆螺 <i>Clithon chlorostoma</i>	26	銀塔鐘螺 <i>Tectus pyramis</i>	54
豆石蜆螺 <i>Clithon faba</i>	27	山形鐘螺 <i>Trochus calcaratus</i>	55
漁舟蜆螺 <i>Nerita albicilla</i>	28	美臍鐘螺 <i>Monilea callifera</i>	56
大圓蜆螺 <i>Nerita chamaeleon</i>	29	花斑鐘螺 <i>Trochus maculatus</i>	57
黑肋蜆螺 <i>Nerita costata</i>	30	齒輪鐘螺 <i>Trochus sacellum</i>	58
多紋扭腰蜆螺 <i>Nerita helicinoides tristis</i> ..	31	血斑鐘螺 <i>Trochus stellatus</i>	59
虛線蜆螺 <i>Nerita insculpta</i>	32	台灣蝸螺 <i>Umbonium suturale</i>	60
滑圓蜆螺 <i>Nerita ocellata</i>	33	蝶螺科 Turbinidae	61

CONTENTS

沙紙星螺 <i>Bolma guttata millegranosa</i>	61	小灰玉螺 <i>Natica gualteriana</i>	93
星螺 <i>Guildfordia triumphans</i>	62	腰帶玉螺 <i>Natica vitellus</i>	94
珠螺 <i>Lunella coronata</i>	63	大玉螺 <i>Polinices didyma didyma</i>	95
瘤珠螺 <i>Lunella granulata</i>	64	臍孔白玉螺 <i>Polinices flemingianus</i>	96
天竺星螺 <i>Pseudastrium persica</i>	65	白玉螺 <i>Polinices mammilla</i>	97
金口螺 <i>Turbo chrysostomus</i>	66	花帶玉螺 <i>Polinices simiae</i>	98
貓眼螺 <i>Turbo petholatus</i>	67	扭法螺科 <i>Personidae</i>	99
芮氏螺 <i>Turbo reevei</i>	68	毛扭法螺 <i>Distorsio reticularis</i>	99
圓螺 <i>Turbo setosus</i>	69	法螺科 <i>Ranellidae</i>	100
高腰螺 <i>Turbo stenogyrus</i>	70	白法螺 <i>Charonia lampas sauliae</i>	100
椎實螺科 <i>Lymnaeidae</i>	71	大法螺 <i>Charonia tritonis</i>	101
台灣椎實螺 <i>Radix swinhoei</i>	71	矮毛法螺 <i>Cymatium aquatile</i>	102
扁蝾科 <i>Planorbidae</i>	72	象鼻法螺 <i>Cymatium lotorium</i>	103
紅扁蝾 <i>Biomphalaria glabrata</i>	72	紅口法螺 <i>Cymatium muricinum</i>	104
圓口扁蝾 <i>Gyraulus spirillus</i>	73	金口法螺 <i>Cymatium nicobaricum</i>	105
松螺科 <i>Siphonariidae</i>	74	肉唇象法螺 <i>Cymatium sarcostomum</i>	106
黑松螺 <i>Siphonaria atra</i>	74	翼法螺 <i>Gyrineum perca</i>	107
花松螺 <i>Siphonaria laciniosa</i>	75	鶉螺科 <i>Tonnidae</i>	108
菊松螺 <i>Siphonaria sirius</i>	76	粗齒鶉螺 <i>Malea pomum</i>	108
捻螺科 <i>Acteonidae</i>	77	蟹守螺科 <i>Cerithiidae</i>	109
斑點硬捻螺 <i>Pupa solidula</i>	77	黃蟹守螺 <i>Cerithium citrinum</i>	109
葡萄螺科 <i>Atyidae</i>	78	蟋蟀蟹守螺 <i>Cerithium kobelti</i>	110
橢圓葡萄螺 <i>Nipponatys volvulinus</i>	78	土黃蟹守螺 <i>Cerithium lissum</i>	111
栗螺科 <i>Bullidae</i>	79	海螳蟹守螺 <i>Clypeomorus batillariaeformis</i> ...	112
栗螺 <i>Bulla vernicosa</i>	79	白甚蟹守螺 <i>Clypeomorus bifasciatus</i>	
車輪螺科 <i>Architectonicidae</i>	80	<i>bifasciatus</i>	113
黑線車輪螺 <i>Architectonica perspectiva</i>	80	珊瑚蟹守螺 <i>Clypeomorus coralia</i>	114
車輪螺 <i>Architectonica trochlearis</i>	81	黑項鍊蟹守螺 <i>Clypeomorus humilis</i>	115
蛙螺科 <i>Bursidae</i>	82	紫口蟹守螺 <i>Clypeomorus purpurastoma</i> ...	116
赤蛙螺 <i>Bufo rana</i>	82	中廣蟹守螺 <i>Clypeomorus subbreviculus</i> ...	117
蟾蜍蛙螺 <i>Bursa bufonia</i>	83	褐帶蟹守螺 <i>Clypeomorus zonatus</i>	118
金口蛙螺 <i>Tutufa rubeta</i>	84	中華蟹守螺 <i>Rhinoclavis sinensis</i>	119
海蠅螺科 <i>Epitoniidae</i>	85	寶螺科 <i>Cypraeidae</i>	120
綺蠅螺 <i>Epitonium scalare</i>	85	金環寶螺 <i>Cypraea annulus</i>	120
紫螺科 <i>Janthinidae</i>	86	阿拉伯寶螺 <i>Cypraea arabica</i>	121
琉璃紫螺 <i>Violetta globosa</i>	86	紫口寶螺 <i>Cypraea carneola</i>	122
唐冠螺科 <i>Cassidae</i>	87	雪山寶螺 <i>Cypraea caputserpentis</i>	123
萬寶螺 <i>Cypraeassis rufa</i>	87	花枕寶螺 <i>Cypraea eglantina</i>	124
條紋鬘螺 <i>Phalium flammiferum</i>	88	腰斑寶螺 <i>Cypraea erosa</i>	125
瓷螺科 <i>Eulimidae</i>	89	小眼寶螺 <i>Cypraea gracilis</i>	126
白瓷螺 <i>Balcis grandis</i>	89	紅花寶螺 <i>Cypraea helvola helvola</i>	127
枇杷螺科 <i>Ficidae</i>	90	雨絲寶螺 <i>Cypraea isabella</i>	128
大枇杷螺 <i>Ficus gracilis</i>	90	瘦熊寶螺 <i>Cypraea kieneri</i>	129
小枇杷螺 <i>Ficus ficus</i>	91	山貓寶螺 <i>Cypraea lynx</i>	130
花球枇杷螺 <i>Ficus variegata</i>	92	地圖寶螺 <i>Cypraea mappa</i>	131
玉螺科 <i>Naticidae</i>	93	龜甲寶螺 <i>Cypraea mauritiana</i>	132

目次

黃寶螺 <i>Cypraea moneta</i>	133	錐螺科 <i>Turritellidae</i>	172
瑪瑙寶螺 <i>Cypraea onyx</i>	134	錐螺 <i>Turritella terebra terebra</i>	172
酒桶寶螺 <i>Cypraea talpa</i>	135	蛇螺科 <i>Vermetidae</i>	173
黑星寶螺 <i>Cypraea tigris</i>	136	大蛇螺 <i>Serpulorbis imbricatus</i>	173
白星寶螺 <i>Cypraea vitellus</i>	137	田螺科 <i>Viviparidae</i>	174
頂蓋螺科 <i>Hipponicidae</i>	138	石田螺 <i>Sinotaia quadrata quadrata</i>	174
毛蓋螺 <i>Pilosabia trigona</i>	138	峨螺科 <i>Buccinidae</i>	175
玉黍螺科 <i>Littorinidae</i>	139	象牙鳳螺 <i>Babylonia areolata</i>	175
翻唇玉黍螺 <i>Littoraria ardouiniana</i>	139	台灣鳳螺 <i>Babylonia formosae formosae</i> ..	176
草蓆玉黍螺 <i>Littoraria coccinea</i>	140	焦黃峨螺 <i>Polia fumosus</i>	177
粗紋玉黍螺 <i>Littoraria scabra scabra</i>	141	斑馬峨螺 <i>Puslostoma mendicaria</i>	178
波紋玉黍螺 <i>Littoraria undulata</i>	142	布紋螺科 <i>Colubrariidae</i>	179
顆粒玉黍螺 <i>Nodilittorina pyramidalis</i>	143	花斑布紋螺 <i>Colubraria muricata</i>	179
細粒玉黍螺 <i>Nodilittorina radiata</i>	144	麥螺科 <i>Columbellidae</i>	180
海兔螺科 <i>Ovulidae</i>	145	花麥螺 <i>Euplica scripta</i>	180
紅錐海兔螺 <i>Aclyvolva lanceolata</i>	145	黑麥螺 <i>Pyrene ocellata</i>	181
玉兔螺 <i>Calpurnus verrucosus</i>	146	麥螺 <i>Pyrene testudinaria testudinaria</i>	182
細紋海兔螺 <i>Crenovolva striatula</i>	147	芋螺科 <i>Conidae</i>	183
菖蒲海兔螺 <i>Delonovolva formosa</i>	148	別緻芋螺 <i>Conus betulinus</i>	183
菲律賓菱角螺 <i>Phenacovolva philippinarum</i> ..	149	船長芋螺 <i>Conus capitaneus</i>	184
長菱角螺 <i>Volva volva volva</i>	150	貓芋螺 <i>Conus catus catus</i>	185
芝麻螺科 <i>Planaxidae</i>	151	小斑芋螺 <i>Conus chaldeus</i>	186
芝麻螺 <i>Planaxis sulcatus</i>	151	花冠芋螺 <i>Conus coronatus</i>	187
海蝓科 <i>Potamididae</i>	152	長距芋螺 <i>Conus distans</i>	188
黑瘤海蝓 <i>Batillaria sordida</i>	152	斑芋螺 <i>Conus ebraeus</i>	189
燒酒海蝓 <i>Batillaria zonalis</i>	153	紫霞芋螺 <i>Conus flavidus</i>	190
栓海蝓 <i>Cerithidea cingulata cingulata</i>	154	將軍芋螺 <i>Conus generalis</i>	191
鐵尖海蝓 <i>Cerithidea djadjariensis</i>	155	殺手芋螺 <i>Conus geographus</i>	192
鳳凰螺科 <i>Strombidae</i>	156	字碼芋螺 <i>Conus litteratus</i>	193
水字螺 <i>Lambis chiragra</i>	156	晚霞芋螺 <i>Conus lividus</i>	194
金黃蜘蛛螺 <i>Lambis crocata</i>	157	柳絲芋螺 <i>Conus miles</i>	195
蠍螺 <i>Lambis scorpius</i>	158	樂譜芋螺 <i>Conus musicus musicus</i>	196
駱駝螺 <i>Lambis truncata</i>	159	飛彈芋螺 <i>Conus nussatella</i>	197
紅袖鳳凰螺 <i>Strombus bulla</i>	160	芝麻芋螺 <i>Conus pulicarius</i>	198
水晶鳳凰螺 <i>Strombus canarium canarium</i> ..	161	蠟黃芋螺 <i>Conus quercinus</i>	199
百肋鳳凰螺 <i>Strombus labiatus</i>	162	花環芋螺 <i>Conus sponsalis sponsalis</i>	200
紅嬌鳳凰螺 <i>Strombus luhuanus</i>	163	織錦芋螺 <i>Conus textile</i>	201
花瓶鳳凰螺 <i>Strombus mutabilis</i>	164	旗幟芋螺 <i>Conus vexillum</i>	202
彎刀鳳凰螺 <i>Strombus plicatus pulchellus</i> ..	165	玉女芋螺 <i>Conus virgo</i>	203
紫袖鳳凰螺 <i>Strombus sinuatus</i>	166	珊瑚螺科 <i>Coralliophilidae</i>	204
黑嘴鳳凰螺 <i>Strombus urceus</i>	167	台灣花仙螺 <i>Babelomurex spinosus</i>	204
長鼻鳳凰螺 <i>Tibia fusus</i>	168	紫口珊瑚螺 <i>Coralliophila neritoidea</i>	205
錐蝓科 <i>Thiaridae</i>	169	梨形珊瑚螺 <i>Coralliophila radula</i>	206
斑蝓 <i>Melanoides maculata</i>	169	旋螺科 <i>Fascioliariidae</i>	207
瘤蝓 <i>Tarebia granifera</i>	170	鈞錘旋螺 <i>Leucozonia smaragdula</i>	207
塔蝓 <i>Thiara scabra</i>	171	白摺旋螺 <i>Latirus candelabrum</i>	208

CONTENTS

多稜旋螺 <i>Latirus polygonus</i>	209	褐斑筍螺 <i>Terebra areolata</i>	248
波緣長旋螺 <i>Fusinus undatus</i>	210	花牙筍螺 <i>Terebra crenulata</i>	249
大赤旋螺 <i>Pleuroploca trapezium paeteli</i> ..	211	長矛筍螺 <i>Terebra lanceata</i>	250
楊桃螺科 Harpidae	212	大筍螺 <i>Terebra maculata</i>	251
大楊桃螺 <i>Harpa major</i>	212	黑斑筍螺 <i>Terebra subulata</i>	252
香螺科 Melongenidae	213	捲管螺科 Turridae	253
香螺 <i>Hemifusus tuba</i>	213	傑夫瑞氏捲管螺 <i>Inquisitor jeffreysi</i>	253
筆螺科 Mitridae	214	台灣捲管螺 <i>Turricula javana</i>	254
榧形筆螺 <i>Imbricaria olivaeformis</i>	214	渦螺科 Volutidae	255
布紋筆螺 <i>Neocancilla clathrus</i>	215	椰子渦螺 <i>Melo melo</i>	255
火焰筆螺 <i>Strigatella litterata</i>	216	扁蝸牛科 Bradybaenidae	256
大焰筆螺 <i>Strigatella paupercula</i>	217	琉球球蝸牛 <i>Acusta despecta</i>	256
花焰筆螺 <i>Strigatella scutulata</i>	218	球蝸牛 <i>Acusta tourannensis</i>	257
小焰筆螺 <i>Strigatella zebra</i>	219	扁蝸牛 <i>Bradybaena similaris</i>	258
骨螺科 Muricidae	220	錐蝸牛科 Subulinidae	259
黑千手螺 <i>Chicoreus brunneus</i>	220	爪哇錐蝸牛 <i>Allopeas javanicum</i>	259
紅千手螺 <i>Chicoreus aculeatus</i>	221	細錐蝸牛 <i>Allopeas pyrgula</i>	260
玫瑰千手螺 <i>Chicoreus palmarosae</i>	222	石礫科 Onchidiidae	261
千手螺 <i>Chicoreus torrefactus</i>	223	石礫 <i>Onchidium verruculatum</i>	261
白結螺 <i>Drupella cornus</i>	224	掘足綱 Scaphopoda	262
粗肋結螺 <i>Ergalatax contractus</i>	225	象牙貝科 Dentaliidae	262
金唇岩螺 <i>Mancinella echinulata</i>	226	青象牙貝 <i>Dentalium aprinum</i>	262
金絲岩螺 <i>Mancinella mancinella</i>	227	雙殼綱 Bivalvia	263
角岩螺 <i>Mancinella tuberosa</i>	228	魁蛤科 Arcidae	263
維納斯骨螺 <i>Murex pecten</i>	229	鞋魁蛤 <i>Arca ventricosa</i>	263
橄欖螺 <i>Nassa sarta</i>	230	紅鬚魁蛤 <i>Barbatia bicolorata</i>	264
羅螺 <i>Purpura panama</i>	231	鬚魁蛤 <i>Barbatia foliata</i>	265
桃羅螺 <i>Purpura persica</i>	232	血蛸 <i>Tegillarca granosa</i>	266
紅巖岩螺 <i>Rapana venosa venosa</i>	233	半扭魁蛤 <i>Trisidos semitorta</i>	267
結螺 <i>Tenguella granulata</i>	234	扭魁蛤 <i>Trisidos tortuosa</i>	268
大岩螺 <i>Thais armigera</i>	235	鵝蛤科 Pholadidae	269
蚶岩螺 <i>Thais clavigera</i>	236	擬潛穴蛤 (樹皮鵝蛤) <i>Parapholas</i>	
黃口岩螺 <i>Thais luteostoma</i>	237	<i>quadrizonata</i>	269
沙維葛岩螺 <i>Thais savignyi</i>	238	殼菜蛤科 Mytilidae	270
織紋螺科 Nassariidae	239	雲雀殼菜蛤 <i>Modiolus auriculatus</i>	270
球織紋螺 <i>Niotha conoidalis</i>	239	土嘴瓜殼菜蛤 <i>Modiolus metcalfei</i>	271
正織紋螺 <i>Niotha livescens</i>	240	日本殼菜蛤 <i>Modiolus nipponicus</i>	272
金黃織紋螺 <i>Reticunassa pauperus</i>	241	孔雀殼菜蛤 <i>Septifer bilocularis</i>	273
粗肋織紋螺 <i>Zeuxis exilis</i>	242	江珧蛤科 Pinnidae	274
榧螺科 Olividae	243	牛角江珧蛤 <i>Atrina pectinata</i>	274
寶島榧螺 <i>Oliva annulata</i>	243	黑旗江珧蛤 <i>Atrina vexillum</i>	275
紫口榧螺 <i>Oliva episcopalis</i>	244	尖角江珧蛤 <i>Pinna muricata</i>	276
筍螺科 Terebridae	245	碑礫牡蠣科 Glypaeidae	277
鉛筆筍螺 <i>Hastula penicillata</i>	245	碑礫牡蠣 <i>Hyotissa hyotis</i>	277
堅實筍螺 <i>Hastula solida</i>	246	障泥蛤科 Isognomonidae	278
問題筍螺 <i>Terebra affinis</i>	247	馬鞍障泥蛤 <i>Isognomon ephippium</i>	278

目次

白障泥蛤 <i>Isognomon legumen</i>	279	碑礫蛤科 <i>Tridacnidae</i>	298
花紋障泥蛤 <i>Isognomon perna</i>	280	長碑礫蛤 <i>Tridacna maxima</i>	298
丁蠣科 <i>Malleidae</i>	281	鱗碑礫蛤 <i>Tridacna squamosa</i>	299
丁蠣 <i>Malleus albus</i>	281	簾蛤科 <i>Veneridae</i>	300
牡蠣科 <i>Ostreidae</i>	282	歪簾蛤 <i>Anomalocardia squamosa</i>	300
長牡蠣 <i>Crassostrea gigas</i>	282	唱片簾蛤 <i>Circe scripta scripta</i>	301
黑齒牡蠣 <i>Saccostrea mordax</i>	283	環文蛤 <i>Cyclina sinensis</i>	302
海扇蛤科 <i>Pectinidae</i>	284	斜肋縱簾蛤 <i>Gafrarium pectinatum</i>	303
日月蛤 <i>Amusium japonicum</i>	284	厚殼縱簾蛤 <i>Gafrarium tumidum</i>	304
光榮海扇蛤 <i>Chlamys gloriosa</i>	285	花蛤 <i>Gomphina aequilatera</i>	305
豔美海扇蛤 <i>Chlamys mirificus</i>	286	文蛤 <i>Meretrix lusoria</i>	306
高貴海扇蛤 <i>Chlamys nobilis</i>	287	山瓜子橫簾蛤 <i>Paphia amabilis</i>	307
雲嬌海扇蛤 <i>Semipallium vexillum</i>	288	千妮簾蛤 <i>Periglypta chemnitzii</i>	308
光芒海扇蛤科 <i>Propeamussiidae</i>	289	黃文蛤 <i>Pitarina sulfureum</i>	309
蝦夷海扇蛤 <i>Patinopecten yessoensis</i>	289	菲律賓簾蛤 <i>Ruditapes philippinarum</i>	310
鶯蛤科 <i>Pteriidae</i>	290	小眼花簾蛤 <i>Ruditapes variegata</i>	311
黑蝶真珠蛤 <i>Pinctada margaritifera</i>	290	淺蜆 <i>Tapes literatus</i>	312
鳥尾蛤科 <i>Cardiidae</i>	291	花斑淺蜆 <i>Tapes platyptycha</i>	313
粗毛鳥尾蛤 <i>Maoricardium setosum</i>	291	頭足綱 <i>Cephalopoda</i>	314
方鳥尾蛤 <i>Vasticardium angulatum</i>	292	章魚科 <i>Octopodidae</i>	314
算盤蛤科 <i>Carditidae</i>	293	短蛸 <i>Octopus ocellatus</i>	314
算盤蛤 <i>Cardita variegata</i>	293	紅蛸 <i>Octopus luteus</i>	315
滿月蛤科 <i>Lucinidae</i>	294	烏賊科 <i>Seplidae</i>	316
小滿月蛤 <i>Epicodakia divergens</i>	294	真烏賊 <i>Sepia esculenta</i>	316
馬珂蛤科 <i>Mactridae</i>	295	耳烏賊科 <i>Sepliolidae</i>	317
中華馬珂蛤 <i>Mactra chinensis</i>	295	耳烏賊 <i>Euprymna morsei</i>	317
紫雲蛤科 <i>Psammobiidae</i>	296	鎖管科 <i>Loliginidae</i>	318
紫晃蛤 <i>Asaphis violascens</i>	296	台灣鎖管 <i>Uroteuthis chinensis</i>	318
櫻蛤科 <i>Tellinidae</i>	297	真鎖管 <i>Uroteuthis edulis</i>	319
波紋櫻蛤 <i>Quidnypagus palatam</i>	297	軟翅仔 <i>Septeuthis lessoniana</i>	320
參考文獻	321		
臺灣貝類資料庫澎湖地區貝類總名錄	323		
中名索引	346		
學名索引	351		